

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Nota Dierenwelzijn

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2021-001855	☒ B & W	29-06-2021
Datum	21-06-2021	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
04a Milieu en duurzaamheid		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Grijsen		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	29-06-2021
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
wethouder	24-06-2021	☐ adj.secr.	--
programmamanager	23-06-2021	☒ gem.secr.	24-06-2021
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2021-07-01

Bijlagen

B & W d.d.: 29-06-2021

Besloten wordt:

- 1 De Nota Dierenwelzijn vast te stellen;
- 2 Het raadsvoorstel en ontwerp raadsbesluit vast te stellen en aan te bieden aan de raad
- 3 De stukken aan te bieden aan de raad;
- 4 De nota en besluit openbaar te maken

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Toelichting

Inleiding

Deze nota bevat informatie over de stand van zaken met betrekking tot het beleid rondom dierenwelzijn binnen de gemeente Deventer. Hierbij staan we nadrukkelijk stil bij de beleidsvelden die dierenwelzijn in het bijzonder raken. Dierenwelzijn vinden we belangrijk. Daarom is er in het coalitieakkoord 2018 - 2022 opgenomen dat we hiertoe beleid ontwikkelen. Ook hebben vragen die de afgelopen jaren door de raad zijn gesteld, bijgedragen om gemeentelijke beleidsregels op te stellen voor het welzijn van dieren. Denk bijvoorbeeld aan vragen met betrekking tot het inzetten van dieren bij evenementen.

Beoogd resultaat

Met dit beleid zorgen we ervoor dat er een kader is voor het welzijn van dieren. Het laat zien op welke terreinen we ons inzetten voor het welzijn van dieren en geeft een invulling aan onze wettelijke taken op het gebied van het opvangen van zwerfdieren.

Kader

Coalitie akkoord 2018-2022, inclusief Wet dieren

Argumenten voor en tegen

Er is tot nu toe geen beleid vastgesteld in nota, terwijl dit wel door het college is toegezegd, op antwoord van (eerdere) vragen uit de raad. Ook staat in het coalitieakkoord dat een nota in deze periode zou worden vastgesteld. Het beleid legt de huidige werkwijze vast en is besproken met de (belangrijkste) betrokkenen. De nota zou ook vragen kunnen oproepen omdat er ook in staat aangegeven wat we doen met dieren die overlast veroorzaken (w.o. ganzen, ratten).

Extern draagvlak (partners)

We hebben de directeur van de Ulebelt geïnterviewd, inhoudelijk afgestemd

Financiële consequenties

Dit besluit heeft geen directe consequenties voor de programmabegroting.

Aanpak/uitvoering

Na het besluit van het college wordt het beleid aangeboden aan de gemeenteraad.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp Nota Dierenwelzijn

Agendapunt

Voorstelnummer

Team

2021-001855

DEV-BLD

Portef.houder

BenW-besluit d.d.:

Weth. Grijzen

29 juni 2021

Voorstel

1. De nota Dierenwelzijn vast te stellen.

Dierenwelzijn is een onderwerp dat geregeld emotie oproept en waar mensen veel verschillende meningen en ideeën bij hebben. De rol die dieren en met name huisdieren spelen in ons leven is groot. In Nederland worden ruim 30 miljoen dieren door liefhebbers gehouden. Tot de gezelschapsdieren rekenen we honden, katten, konijnen cavia's, vogels, reptielen, amfibieën en vissen. Ook hobbymatig gehouden landbouwhuisdieren zoals schapen, geiten, paarden en kippen horen daarbij. Vaak krijgen deze dieren een goede en liefdevolle verzorging en soms worden ze zelfs als gezinslid gezien. Jammer genoeg komt het ook voor dat gezelschapsdieren in een impuls in huis worden gehaald. Dit zonder dat de eigenaren goed beseffen welke zorg dieren nodig hebben, de tijd die dat met zich meebrengt en wat de kosten kunnen zijn voor onder andere de dagelijkse verzorging en medische zorg. Soms worden ze dan afgestaan aan een asiel of zelfs gedumpt. Ook worden er dieren in beslag genomen omdat de eigenaar er niet goed voor zorgt en het dier verwaarloost of mishandelt. Deze dieren komen dan in de opvang terecht.

Landelijke wetgeving borgt het dierenwelzijn. Medio 2021 is de nieuwe Wet dieren vastgesteld. Wat de reikwijdte van deze wet zal zijn, daarover zijn de meningen op dit moment verdeeld.

Het welzijn van dieren is geen nieuw onderwerp binnen de gemeente Deventer. Het onderwerp verschijnt regelmatig op de agenda, de Nota Dierenwelzijn van de gemeente Deventer is nu gereed. Vragen uit de raad en de vaststelling in het coalitieakkoord van 2018-2022 dat dierenwelzijn belangrijk is, hebben bijgedragen aan de totstandkoming. Deze nota Dierenwelzijn gemeente Deventer geeft aan hoe wij gestalte geven aan ons beleid ten aanzien van het welzijn van dieren.

Dieren hebben recht op een goed leven. Dat klinkt misschien vanzelfsprekend, maar dat is nog niet altijd het geval. Of het nu gaat om huisdieren, of om in het wild levende dieren: ze zijn vaak afhankelijk van ons gedrag. Met dit uitgangspunt is de gemeente de afgelopen jaren de goede weg ingeslagen als het gaat om dierenwelzijn. We maken hier de balans op en gaan door op dit pad. In en rondom onze mooie stad is veel natuur. De kans is groot dat je tijdens een wandeling of fietstocht oog in oog komt te staan met één van onze Natuurambassadeurs: de das, de gierzwaluw of de huismus.

Tegelijkertijd staat de biodiversiteit onder druk. Dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee. We willen dat er voor de verschillende dieren plek is in onze stad. Daarom betrekken we hun welzijn bij de keuzes die we maken. Bij alle opgaven die wij aangaan in onze natuurlijke leefomgeving, denk aan bouwen, onderhoud in de openbare ruimte en bijvoorbeeld klimaatadaptatie, houden we rekening met het feit dat het dier hierin een volwaardige plek inneemt. Dieren horen immers bij onze samenleving en hebben recht op een goed leven. Dieren spelen een belangrijke rol in het leven van onze inwoners. Ze zijn overal om ons heen: thuis, in onze tuin, in de parken, bij het winkelcentrum, in de stad, bij veehouderijen en natuurlijk in het buitengebied.

Deze nota levert een bijdrage aan ons collectief bewustzijn met betrekking tot het belang van dierenwelzijn in Deventer. We laten zien op welke manieren we binnen de gemeente Deventer het dierenwelzijn bevorderen, stimuleren en ondersteunen.

Kern van het raadsvoorstel

Het raadsvoorstel betreft het vaststellen van het beleid rondom dierenwelzijn binnen de gemeente Deventer. De beleidsnota laat zien op welke wijze de verschillende beleidsvelden het dierenwelzijn in het bijzonder raken. Het laat zien wat we doen voor de opvang van (zwerf)dieren, onze activiteiten met betrekking tot natuur- en milieueducatie, acties met betrekking tot biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. Ook geeft het een kader voor het wel of niet afgeven van vergunningen voor evenementen waar dieren bij betrokken zijn.

Beoogd resultaat

Het bevorderen, stimuleren en ondersteunen van dierenwelzijn binnen de gemeente. Zowel voor gezelschapsdieren als voor dieren die in het wild leven.

Kader

Het coalitieakkoord 2018 - 2022 van de gemeente Deventer, en met name de Wet dieren.

Argumenten ten behoeve van de raad

Dierenwelzijn vinden we belangrijk. Daarom is er in het coalitieakkoord 2018 - 2022 opgenomen dat we hiertoe beleid ontwikkelen. Ook hebben vragen die de afgelopen jaren door de raad zijn gesteld, bijgedragen om gemeentelijke beleidsregels op te stellen voor het welzijn van dieren. Denk bijvoorbeeld aan vragen met betrekking tot het inzetten van dieren bij evenementen.

Ketenpartners/ participatie

Stichting de Ulebelt, een belangrijke partner op het gebied van natuur- en milieueducatie.

Financiële consequenties

Valt binnen de huidige begroting. Het betreft met name de subsidie voor St. de Ulebelt en de kosten voor de opvang van (zwerf)dieren en de dierenambulance.

Betrokkenheid van de raad

Het dierenwelzijn is geen nieuw onderwerp voor de gemeente Deventer, toch is tot nu toe het beleid van de gemeente nog niet eerder vastgelegd in een nota. Dat betekent niet dat er geen aandacht voor was. Dierenwelzijn is een onderwerp dat al gedurende lange tijd actueel is binnen de gemeente. Ook in het algemeen is er toenemende aandacht voor dierenwelzijn en bestaat er een groeiende dynamiek om te komen tot meer acties van betrokkenen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp
Voorstelnummer
Raadstafel d.d.
Raadsvergadering

Nota Dierenwelzijn
2021-001855
--

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 juni 2021, nummer 2021-001855.

BESLUIT

1 De nota Dierenwelzijn vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

Nota dierenwelzijn

gemeente Deventer

AUTEUR

Steven Debie
Juristen van de Toekomst

DATUM TOTSTANDKOMING

16 juni 2021

TOTSTANDKOMING

De inhoud van deze nota is gebaseerd op interviews met betrokken personen op het gebied van dierenwelzijn binnen de gemeente Deventer, beleidsstukken van de gemeente Deventer, de vigerende regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en een vergelijking met de praktijken uit enkele andere gemeenten.

Inhoud

Voorwoord	4
1 Inleiding	5
2 Wet- en regelgeving	6
2.1 Wet dieren	6
2.2 Wet natuurbescherming	7
2.3 De Omgevingswet	7
2.4 Visserijwet	7
2.5 Gemeentewet	7
2.6 Overige wetgeving	8
3 Gemeente Deventer	9
3.1 Ecologie	9
3.2 Vrijwilligers	11
3.3 Zwerfdieren en dierenasiel	11
3.4 Dierenambulance	12
3.5 Handhaving	13
3.6 Bescherming van dieren bij evenementen	15
3.7 Visserij en jacht	16
3.8 Natuurbeheer/Groenbeleid	17
3.9 Waterbeheer	17
3.10 Dierenoverlast	18
3.11 De Ulebelt	19
4 Samenvatting	21
Bijlage 1 - Activiteiten lijst van Stichting De Ulebelt	23

Voorwoord

Dierenwelzijn is een onderwerp dat geregeld emotie oproept en waar mensen veel verschillende meningen en ideeën bij hebben. De rol die dieren en met name huisdieren spelen in ons leven is groot.

In Nederland worden ruim 30 miljoen dieren door liefhebbers gehouden. Tot de gezelschapsdieren rekenen we honden, katten, knaagdieren zoals konijnen en cavia's, vogels, reptielen, amfibieën en vissen. Ook hobbymatig gehouden landbouwhuisdieren zoals schapen, geiten, paarden en kippen horen daarbij. Vaak krijgen deze dieren een goede en liefdevolle verzorging en soms worden ze zelfs als gezinslid gezien. Jammer genoeg komt het ook voor dat gezelschapsdieren in een impuls in huis worden gehaald. Dit zonder dat de eigenaren goed beseffen welke zorg dieren nodig hebben, de tijd die dat met zich meebrengt en wat de kosten kunnen zijn voor onder andere de dagelijkse verzorging en medische zorg. Soms worden ze dan afgestaan aan een asiel of zelfs gedumpt. Ook worden er dieren in beslag genomen omdat de eigenaar er niet goed voor zorgt en het dier verwaarloost of mishandelt. Deze dieren komen dan in de opvang terecht.

Landelijke wetgeving borgt het dierenwelzijn. Medio 2021 is de nieuwe Wet dieren vastgesteld. Wat de reikwijdte van deze wet zal zijn, daarover zijn de meningen op dit moment verdeeld.

Het welzijn van dieren is geen nieuw onderwerp binnen de gemeente Deventer. Het onderwerp verschijnt regelmatig op de agenda, de Nota Dierenwelzijn van de gemeente Deventer is nu gereed. Vragen uit de raad en de vaststelling in het coalitieakkoord van 2018-2022 dat dierenwelzijn belangrijk is, hebben bijgedragen aan de totstandkoming. Deze nota Dierenwelzijn gemeente Deventer geeft aan hoe wij gestalte geven aan ons beleid ten aanzien van het welzijn van dieren.

Of het nu gaat om huisdieren, of om in het wild levende dieren: ze zijn vaak afhankelijk van ons gedrag. In en rondom onze mooie stad is veel natuur. De kans is groot dat je tijdens een wandeling of fietstocht oog in oog komt te staan met één van onze Natuurambassadeurs: de das, de gierzwaluw of de huismus. Tegelijkertijd staat de biodiversiteit onder druk. Dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee. We willen dat er voor de verschillende dieren plek is in onze stad. Bij de opgaven die wij aangaan in onze natuurlijke leefomgeving, denk aan bouwen, onderhoud in de openbare ruimte en bijvoorbeeld klimaatadaptatie, houden we rekening met het feit dat het dier hierin een volwaardige plek inneemt. Dieren spelen een belangrijke rol in het leven van onze inwoners. Ze zijn overal om ons heen: thuis, in onze tuin, in de parken, bij het winkelcentrum, in de stad, bij veehouderijen en natuurlijk in het buitengebied.

Ik vertrouw erop dat deze nota een bijdrage levert aan ons collectief bewustzijn met betrekking tot het belang van dierenwelzijn in Deventer. Ook voor dieren die in het wild leven. Samen zorgen we ervoor dat we een diervriendelijke stad zijn en blijven!

Liesbeth Grijsen,
Wethouder Financiën, Ruimtelijke Ontwikkeling en Omgevingswet, WMO,
Plattelandsbeleid, diverse projecten en Innovatie 'Diergezondheid & Duurzaamheid'

1 Inleiding

Het dierenwelzijn is geen nieuw onderwerp voor de gemeente Deventer, toch is tot nu toe het beleid van de gemeente nog niet eerder vastgelegd in een nota. Dat betekent niet dat er geen aandacht voor was. Dierenwelzijn is een onderwerp dat al gedurende lange tijd actueel is binnen de gemeente. Ook in het algemeen is er toenemende aandacht voor dierenwelzijn en bestaat er een groeiende dynamiek om te komen tot meer acties van betrokkenen.

De wijziging van de Wet dieren (medio 2021) draagt bij aan het gesprek over de invulling van het beleid rondom het welzijn van dieren in Nederland. De belangrijkste wijzigingen zijn tot stand gekomen door een aantal amendementen. Deze gaan over het niet langer aanpassen van dieren aan het systeem, over de mogelijkheid voor fokbeperkingen in de veehouderij en het beschermen van dieren tegen stalbranden. De consequenties van deze wijzigingen worden door de minister van landbouw in de tweede helft van 2021 verder onderzocht en zullen verder vorm krijgen in de discussie hierover.

Deze nota bevat informatie over de stand van zaken met betrekking tot het beleid rondom dierenwelzijn binnen de gemeente Deventer. Hierbij staan we nadrukkelijk stil bij de beleidsvelden die dierenwelzijn in het bijzonder raken. Dierenwelzijn vinden we belangrijk. Daarom is er in het coalitieakkoord 2018-2022 opgenomen dat we hiertoe beleid ontwikkelen. Ook hebben vragen die de afgelopen jaren door de raad zijn gesteld, bijgedragen om gemeentelijke beleidsregels op te stellen voor het welzijn van dieren. Denk bijvoorbeeld aan vragen met betrekking tot het inzetten van dieren bij evenementen.

We onderzoeken op welke manieren we initiatieven die het dierenwelzijn bevorderen kunnen stimuleren en ondersteunen, ook voor dieren die in het wild leven. Daarbij kunnen we steeds meer gebruik maken van data die beschikbaar komen. Dit schept mogelijkheden om het beleid en de uitvoering met meer feiten en cijfers te onderbouwen. Zo weten we bijvoorbeeld over hoeveel en welke gezelschapsdieren het gaat binnen de gemeente, het aantal dieren dat wordt opgevangen, hoe vaak de dierenambulance uitrukt en hoe het gesteld is met verschillende, in het wild voorkomende dieren.

Leeswijzer

Deze nota richt zich op verschillende aspecten van het dierenwelzijn. We geven in hoofdstuk 2 een overzicht van de vigerende wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn. Zowel de landelijke regels komen aan bod, als ook de stand van zaken binnen de gemeente Deventer op het gebied van dierenwelzijn. In hoofdstuk 3 bespreken we onder andere : de opvang van (zwerf) dieren, onze activiteiten met betrekking tot natuur- en milieueducatie, acties met betrekking tot biodiversiteit en natuurinclusief bouwen en hoe wij als gemeente omgaan met het beheer van het groen en de openbare ruimte. De informatie van hoofdstuk 3 komt voort uit interviews met betrokkenen en uit verschillende beleidsstukken van de gemeente Deventer. Het vierde hoofdstuk is een samenvatting van de hoofdlijnen van deze nota.

2 Wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de formele wetgeving. De gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft de wet- en regelgeving. Bij het selecteren van regelgeving hebben we gekeken naar de relevantie voor de gemeente Deventer op het gebied van dierenwelzijn.

2.1 WET DIEREN¹

De Wet dieren is de eerste formele wet die erkenning biedt voor de eigenwaarde van het dier. Deze wet omschrijft onder andere welke dieren onder welke omstandigheden mogen worden gehouden. Daarnaast schrijft de wet voor dat dieren met respect behandeld moeten worden en dat het verboden is dieren onnodig pijn te doen, letsel te veroorzaken, de gezondheid of het welzijn te beschadigen en dieren de nodige zorg te onthouden, te doden of een dier als prijs, gift of beloning uit te reiken. De overheid heeft de bevoegdheid om situaties, voorwaarden, plaatsen of soorten dieren aan te wijzen waarbij deze verboden niet van toepassing zijn.

Centraal daarin staan de (inter)nationaal gedragen vijf vrijheden voor het dierenwelzijnsbeleid, die wij bij de uitvoering van ons beleid hanteren. De Wet dieren geeft aan dat dieren redelijkerwijs beschermd dienen te worden tegen:

- honger, dorst en onjuiste voeding
- fysiologisch en fysiek ongerief
- verwonding, pijn en ziektes
- angst en chronische stress
- beperking van het natuurlijk gedrag.

De medewerkers van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Nederlandse Politie beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan. De belangrijkste regels op het gebied van dierenwelzijn zijn opgenomen in drie AMvB's:

- het Besluit houders van dieren²
- het Besluit gezelschapsdieren (vervangt het Honden- en kattenbesluit 1999)³
- het Besluit diergeneeskundigen.⁴

Ieder jaar stijgt het aantal meldingen bij De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) waarbij dierenwelzijn in het geding is of waarbij vermoedens zijn van illegale handel of fokkerij van honden. Iedereen kan meldingen doen bij de NVWA. Bij de NVWA houden verschillende inspecteurs zich bezig met het toezicht op hondenhandel. Het aantal inspecteurs dat toezicht houdt op het welzijn van gezelschapsdieren is in 2020 verdubbeld van 5 naar 10 FTE.

De Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) is een juridisch zelfstandige en onafhankelijke stichting naast de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Dierenbescherming). De LID is hoofdzakelijk belast met publiekrechtelijke activiteiten, terwijl de Dierenbescherming zich als maatschappelijke organisatie voornamelijk richt op privaatrechtelijke activiteiten. De LID houdt toezicht en treedt handhavend op bij welzijnsverstoringen van hobby- en gezelschapsdieren in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

1 Wet dieren, d.d. 21-04-2021

2 Besluit houders van dieren, d.d. 21-04-2021

3 Dit besluit is geïmplementeerd in de Wet dieren

4 Besluit diergeneeskundigen, d.d. 01-06-2019

2.2 WET NATUURBESCHERMING⁵

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van bepaalde gebieden en soorten in de natuur, waaronder in het wild levende vogels, reptielen, zoogdieren, amfibieën, vissen, vlinders en libellen. Het opvangen van deze dieren mag volgens deze wetgeving alleen wanneer een instantie hier toestemming voor heeft verkregen. De opvang van deze dieren moet erop gericht zijn het dier zo spoedig mogelijk weer uit te zetten in de vrije natuur.

Verder volgt uit de Wet natuurbescherming dat niemand mag handelen wanneer hij of zij weet of vermoedt dat dit handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna kan hebben. De gemeente moet bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte gevolg geven aan deze wetgeving en zorgplicht.⁶ De gemeente beoordeelt in dit kader ook of de goedkeuring van een omgevingsvergunning mogelijke schade aan de natuur tot gevolg heeft. In een dergelijk geval kan een vergunning enkel worden verleend als er een verklaring van geen bezwaar wordt afgegeven door de provincie.⁷

2.3 DE OMGEVINGSWET⁸

De Omgevingswet is een reeds aangenomen wet, die nog niet in werking is getreden. Naar verwachting zal deze wet medio 2022 in werking treden. In de Omgevingswet worden regels voor ruimtelijke projecten samengevoegd. Het is de bedoeling dat ruimtelijke projecten meer worden gefaciliteerd in plaats van tegengewerkt door de regelgeving. De gemeente heeft een controlerende taak op dit gebied. Met de komst van de Omgevingswet wordt deze taak vergroot, doordat nadelige gevolgen van projecten duidelijk in kaart moeten worden gebracht om te voorkomen dat er een vergunning wordt verleend die schade aan planten en dieren veroorzaakt.

2.4 VISSERIJWET⁹

Alle zaken rondom de visserij zijn geregeld in de Visserijwet. De bepalingen uit deze wet hebben betrekking op alle vormen van visserij, van de sportvisserij tot de Noordzevisserij. Het doel van deze wet is het bevorderen van de doelmatigheid van de beroepsvisserij en het voorkomen van overbevissing. Er wordt rekening gehouden met belangen rondom natuurbescherming en het welzijn van vissen.

2.5 GEMEENTEWET¹⁰

De Gemeentewet schrijft voor dat de burgemeester bevoegd is bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde. Er kan sprake zijn van verstoring van de openbare orde als gevolg van bijvoorbeeld bijtincidenten.¹¹

5 Wet natuurbescherming, d.d. 17-02-2021

6 Artikel 1.11 Wet natuurbescherming

7 Artikel 6.10a Besluit omgevingsrecht

8 www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet

9 Visserijwet 1963, d.d. 01-01-2019

10 Gemeentewet, d.d. 01-01-2021

11 Artikel 172 lid 3 Gemeentewet

2.6 OVERIGE WETGEVING

Taken van de gemeente op grond van het Burgerlijk Wetboek:¹²

- De gemeente is verplicht een gevonden dier voor de duur van 14 dagen op te laten vangen, tenzij hiervoor onevenredige kosten dienen te worden gemaakt of afmaking van het dier om geneeskundige redenen is vereist¹³
- Een burger mag een gevonden dier (ook wel 'onbeheerde zaak'), na aangifte te hebben gedaan zelf in bewaring nemen en verzorgen. De burger verkrijgt eigendom van het dier één jaar na de datum van aangifte.¹⁴

Taken van de gemeente op grond van de Algemene wet bestuursrecht:¹⁵

- De politie en GGD kunnen op basis van de Awb huisdieren gedwongen laten opnemen bij huisuitzettingen, detenties of vanwege gezondheidsrisico's. De termijn voor deze opvang is 13 weken nadat het dier is meegevoerd. Indien het dier dan niet kan worden teruggegeven, kan het worden verkocht. De gemeente kan het dier eerder verkopen indien de kosten voor het houden van het dier onevenredig hoog worden.¹⁶

12 Burgerlijk Wetboek Boek 5, d.d. 19-09-2018

13 Artikel 5:8 lid 3 BW

14 Artikel 5:5 jo. 5:6 BW

15 Algemene wet bestuursrecht, d.d. 01-04-2021

16 Art. 5:29 en 5:30 Awb

3 Gemeente Deventer

In dit hoofdstuk staan we stil bij de wijze waarop de gemeente Deventer, naast de formeel juridische eisen, beleidsmatig en feitelijk invulling geeft aan het dierenwelzijn.¹⁷

Het uitgangspunt daarbij is dat we oog hebben voor het welzijn van alle dieren in onze stad en de omgeving. Een dier is een levend wezen met gevoel en heeft een waarde die losstaat van de waarde die de mens eraan toekent. Het welzijn van dieren is dan ook een belang dat door de gemeente beschermd wordt.

Randvoorwaarden

Naast de eerder genoemde vijf vrijheden voor het dierenwelzijnsbeleid, hanteren we nog de volgende randvoorwaarden binnen de gemeente:

- de gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft wet- en regelgeving. Dierenwelzijn heeft twee aspecten: bestaande wet- en regelgeving (hoofdstuk 2) en onze eigen lokale ambities. Wat dat laatste betreft bepaalt de gemeente zelf de grenzen van wat zij als taak ziet en wat niet
- de gemeente kan het niet alleen. Voor het vormgeven aan het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid zijn vrijwilligersorganisaties en onze partners van groot belang.

Focus

De focus van het dierenbeleid ligt bij:

- Ecologie
- Het welzijn van gezelschapsdieren en de opvang
- De wettelijke taken en ambities die de gemeente daarbij voor zichzelf onderkent
- De vrijwilligers en de verschillende organisaties (o.a. De Ulebelt) die daarbij betrokken zijn en
- Natuurinclusief bouwen.

Hieronder geven wij in het kort de onderdelen van het bestaande dierenwelzijnsbeleid aan.

3.1 ECOLOGIE

Het is niet mogelijk om als gemeente het welzijn van elk in het wild levend individueel dier te garanderen. We hebben wel een (wettelijke) verantwoordelijkheid om dieren in nood op te vangen en binnen onze mogelijkheden ecosystemen en soorten te beschermen. Als er wordt ingegrepen in de leefomgeving van in het wild levende dieren dan wordt de verstoring zo veel mogelijk beperkt.

Vanuit ecologisch perspectief is er zorg en aandacht voor de bescherming van broedende vogels, overstekende dieren en een diervriendelijke bestrijding van planten en dieren die overlast veroorzaken ('plaagdieren'). Bij het ontwikkelen van gemeentelijke plannen voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, beoordelen we vooraf goed of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. Daarbij geldt altijd de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat met of zonder ontheffing de uitvoering altijd zorgvuldig dient te worden uitgevoerd.

Onze stadsecoloog beoogt de ecologische aspecten van de gemeente in de bedrijfsvoering te integreren en de gemeente te laten voldoen aan de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Een belangrijk onderdeel van het takenpakket bestaat uit het in beeld brengen van de flora en fauna en het benutten van kansen voor de natuur. Er is contact met 'groene' vrijwilligers en de ecooloog zorgt voor emancipatie en meer bekendheid met het vakgebied ecologie. Het aantal beleidsadviezen is de laatste tien jaar gegroeid van 50 naar 300 per jaar.

¹⁷ Gebaseerd op de uitkomsten van het interview met stadsecoloog Erik Lam

Bermbeheer

Om de biodiversiteit binnen de gemeente Deventer te vergroten, richten we bepaalde gebieden specifiek in voor dieren. Daarnaast houden we ons bezig met ecologisch bermbeheer, waarbij we rekening houden met bijvoorbeeld de bloeitijd van bepaalde bloemsoorten die belangrijk zijn voor dieren zoals vlinders.

Inventarisatiecyclus flora en fauna

Jaarlijks inventariseert een extern bureau een gedeelte van het grondgebied van de gemeente Deventer. Hierbij wordt voornamelijk gekeken naar flora, maar ook naar fauna. Deze inventarisatie past in een cyclus van 10 jaar waardoor het gehele grondgebied van onze gemeente in een decennium bestreken wordt. Vrijwilligers dragen bij aan deze inventarisatie door hun bevindingen door te geven aan de gemeente.

Wijk- en projectmanagers

Wijk- en projectmanagers van de gemeente melden zich bij de stadsecoloog op het moment dat er situaties zijn waarbij de Wet natuurbescherming moet worden nageleefd, om zo advies hierover in te winnen en de naleving van deze wetgeving te kunnen waarborgen.

Natuurambassadeurs

De gemeente Deventer werkt met zogeheten natuurambassadeurs. Natuurambassadeurs zijn dieren waarvoor de gemeente maatregelen treft die het welzijn van de ambassadeur bevorderen. Het idee achter deze natuurambassadeurs is dat het bevorderen van het welzijn van één specifieke ambassadeur resulteert in voordelen voor het welzijn van meerdere diersoorten. Ambassadeurs zijn gekoppeld aan bepaalde gebieden binnen de gemeente. Een aantal voorbeelden van deze ambassadeurs zijn:

- de das voor het buitengebied
- de gevlekte rietorchis voor het buitengebied en de bebouwde kom
- de gierzwaluw voor de oude gebouwen
- de huismus voor de bebouwde kom
- de muurplanten voor de oude binnenstad.

Adviesraad

De Adviesraad Natuur- en Milieu¹⁸ is een adviesorgaan voor het college van burgemeester en wethouders. De adviesraad bestaat uit ten minste 6 leden die worden benoemd door burgemeester en wethouders. De leden van de adviesraad worden voorgedragen door organisaties op het terrein van natuur en milieu, die actief zijn in de gemeente Deventer. De adviesraad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over natuur- en milieukwesties. Als natuur- en milieuaspecten (substantieel) in het geding kunnen komen bij strategische- en langetermijnvisies, beleidsplannen, uitvoeringsplannen en beleidsevaluaties, dan brengt de adviesraad advies hierover uit.¹⁹ Daarnaast vindt gemiddeld twee keer per jaar overleg plaats tussen de adviesraad en de portefeuillehouder Milieu.²⁰

Ecologisch advies bij bouwprojecten

De stadsecoloog adviseert bij bouwprojecten binnen de gemeente over compenserende maatregelen voor flora en fauna, indien dit gewenst of nodig is. Zo brengen we de ecologische consequenties van tevoren in kaart. Enkele voorbeelden van compenserende maatregelen zijn: het omplanten van bepaalde planten of het bieden van een alternatief onderkomen voor dieren. Bij de sloop van oude gebouwen onderzoeken we altijd goed of er bijvoorbeeld vleermuizen genesteld zijn. Als dit het geval is, treffen we hiervoor compenserende maatregelen die de schade zoveel als mogelijk beperken. Een goed voorbeeld hiervan is de vernieuwing van het gemeentehuis, waar vleermuizen en gierzwaluwen zaten. Ter compensatie hebben we 65 nestkasten opgehangen in de directe omgeving van het gemeentehuis en hebben we neststenen ingemetseld in het nieuwe gemeentehuis.

¹⁸ Verordening adviesraad Natuur en Milieu

¹⁹ Artikel 3 sub a Verordening adviesraad Natuur en Milieu

²⁰ Artikel 8 Verordening adviesraad Natuur en Milieu

Bij nieuwe projecten van de gemeente kijken we ook actief naar mogelijkheden die het dierenwelzijn bevorderen. Mogelijke voorzieningen c.q. maatregelen kunnen we dan integraal meenemen in het project. Een aanvullend budget is in dat geval niet noodzakelijk. Het resultaat is dan een win-win situatie voor zowel de gemeente als de dieren. Een voorbeeld van een voorziening die het dierenwelzijn bevordert is het aanbrengen van paddenroosters met geleiding in het wegdek waardoor dieren veilig kunnen oversteken.

Groenbedrijf

Het Groenbedrijf is actief op allerlei gebieden in de buitenruimte van de gemeente Deventer. Haar belangrijkste taak is de aanleg en het beheer van openbare groenvoorzieningen. Daarnaast onderhoudt Het Groenbedrijf alle sportvelden in de gemeente Deventer en plaatst en beheert zij alle speelvoorzieningen en recreatieterreinen. Verder pleegt zij onderhoud aan straten, wegen, pleinen en pompen. Een specialisatie van Het Groenbedrijf is de boom- en bosverzorging. De bomenploeg staat vrijwel dagelijks in de hoogwerker om alle 70.000 bomen van gemeente Deventer te onderhouden.²¹

3.2 VRIJWILLIGERS

Participatie staat hoog in het vaandel bij de gemeente Deventer. Inwoners mogen zelf met ideeën komen en de gemeente faciliteert hierin. Zo zijn meerdere percelen van de gemeente in beheer van vrijwilligers. Daarnaast zijn er veel vrijwilligers die helpen met inventarisatiewerk met betrekking tot welke planten in welke gebieden groeien en welke diersoorten er zijn.

3.3 ZWERFDIEREN EN DIERENASIEL

De opvang van zwerfdieren is een wettelijke taak van de gemeente.²²

De gemeente zorgt ervoor dat:

- gevonden dieren worden vervoerd en
- minimaal 14 dagen in bewaring gehouden worden en
- kadavers moeten worden opgeruimd.

De gemeente Deventer heeft deze taak in overleg met de dierenbescherming uitbesteed aan Dierenasiel de Kuipershoek in Apeldoorn, nadat werd vastgesteld dat het oude dierenasiel in Deventer niet meer aan alle eisen voldeed. Dierenasiel de Kuipershoek voert deze taak in opdracht van de gemeente geheel zelfstandig uit. De gemeente subsidieert hiervoor het Dierenasiel Kuipershoek, de Dierenambulance en in samenhang hiermee door dierenartsen gemaakte kosten bij gevonden dieren. Er is geregeld overleg met het dierenasiel over hoe het gaat met de uitvoering van deze taak.

Om voor de hand liggende motieven (dierenwelzijn, maar ook het beperken overlast, verkeersveiligheid, volksgezondheid etc.) is het streven van de gemeente om het aantal zwerfdieren binnen de gemeentegrenzen terug te dringen. Het Dierenasiel voert, in afstemming met de Dierenbescherming, regelmatig chip-acties bij katten uit en heeft een aanpak voor zwerfkatten. Een gevonden dier moet liefst zo snel mogelijk weer bij de eigenaar terug zijn. Daarom is het belangrijk om dieren te kunnen identificeren via een chip of tatoeage. Identificatie is voor honden verplicht. Wij roepen kattenbezitters op dit ook te doen.

21 www.hetgroenbedrijf.nl/wat-wij-doen

22 Artikel 5:8 lid 3 BW

In onderstaande tabel ziet u hoeveel dieren er in 2020 zijn opgenomen in het dierenasiel.

GEMEENTE DEVENTER				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Honden	8	3	1	8
Katten	22	34	59	20
Konijnen	5			8

3.4 DIERENAMBULANCE

Dierenasiel de Kuipershoek stuurt de dierenambulance aan, die bijvoorbeeld wordt ingezet als er een melding is van een gewond, aangereden, zwervend of ziek dier. Er is een apart noodnummer dat inwoners kunnen bellen om hiervan melding te doen. De dierenambulance wordt indirect, vanuit de subsidie die de gemeente aan Dierenasiel de Kuipershoek verleent, deels door de gemeente Deventer gefinancierd.

In onderstaande tabel ziet u hoe vaak de dierenambulance is ingezet en waarvoor.

Rapportage Dierenambulance Overgelder kwartaal vier 2020

GEMEENTE DEVENTER	
Honden	3
Katten	15
Overige huisdieren	2
Dode honden	4
Dode katten	17
Dode overige huisdieren	1

3.5 HANDHAVING

Honden

In de Nederlandse samenleving hebben honden een belangrijke rol als gezinslid, hulphond of bijvoorbeeld politiehond. Mensen gaan met honden naar buiten om ze hun behoeften te laten doen en ze te laten rennen en spelen. Het is belangrijk dat hondeneigenaren en hun medeburgers zonder ergernissen kunnen samenleven en dat honden hun soortspecifieke gedrag ook in de openbare ruimte kunnen vertonen. Hondeneigenaren zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun hond en het voorkomen van overlast voor medeburgers. Om het samenleven in goede banen te leiden is gemeentelijk beleid ten aanzien van honden onontkoombaar, omdat dat er in Nederland bijna 1,8 miljoen honden leven.

De kern van het Deventer hondenbeleid staat vermeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Honden moeten aangelijnd zijn binnen de bebouwde kom en honden-uitlaters moeten hondenpoep zelf opruimen, tenzij anders aangegeven, bijvoorbeeld bij een hondenlosloopterrein.

De APV²³ beperkt het los laten lopen van honden op de weg en kinderspeelplaatsen. Dit ter voorkoming en bestrijding van bijvoorbeeld:

- onveilige verkeerssituaties
- beschadigingen aan eigendommen van derden
- hinder voor voetgangers
- verontreiniging
- schade en dierenleed.

Als niet direct kan worden achterhaald wie de eigenaar is van een loslopende hond, kan een hond gevangen worden genomen en worden overgedragen aan een door het college aangewezen asiel.²⁴

Hondenbezitters zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun hond. Zij zorgen voor de juiste opvoeding, training en verzorging van de hond zodat het risico op gevaarlijke incidenten klein blijft. Deventer heeft daarom de Honden Omgangsnormen Deventer (H.O.N.D.) ontwikkeld. U kunt de tips van de Deventer werkgroep lezen op de pagina 'Preventie | Gemeente Deventer'.²⁵ Goede omgangsnormen vergroten het plezier van eigenaar, hond en de omgeving. Er is binnen de gemeente een meldpunt²⁶ voor bijtincidenten of overlast van een agressieve hond. De melding kan ook telefonisch plaatsvinden, via telefoonnummer 14 0570.

Gevaarlijke honden

De APV²⁷ schept voor de burgemeester de mogelijkheid om na een (bijt)incident met een hond, de eigenaar te verplichten om de hond te muilkorven en/of kort aan te lijnen. In de praktijk wordt hieraan meestal vormgegeven door het dier onder te brengen bij een dierenasiel.²⁸

Omdat een dergelijk besluit een sterk openbare orde-karakter heeft en daarbij vaak een snel handelen naar aanleiding van een incident vraagt, is bij de aanpassing van 2015 besloten om deze bevoegdheid bij de burgemeester neer te leggen. Voorheen lag deze bevoegdheid bij het college.

23 Artikel 2:57 van de Algemene plaatselijke verordening Deventer

24 Artikel 125 van de Gemeentewet

25 www.deventer.nl/leven/veilig-deventer/meld-het-ons/hond-en-veiligheid/preventie

26 <https://deventer.slimmelden.nl/#/home>

27 Artikel 2:59 van de Algemene plaatselijke verordening Deventer

28 zie hiervoor ook 3.3

Ook landelijk wordt nagedacht over regelgeving om bijtincidenten met honden te verminderen. Een eerder plan om deze regelgeving te verbinden aan bepaalde rassen en hierop gelijkende honden (lijst hoog risicohonden) is echter weer van de baan. Onderzoek heeft uitgewezen dat bijtincidenten meer samenhangen met de specifieke omstandigheden, zoals opvoeding, relatie baas hond en omgeving.

Daarnaast zijn er nog de strafrechtelijke bepalingen op basis waarvan het ophitsen van een dier tegen een ander dier als misdrijf strafbaar is gesteld. Hieronder valt ook het onvoldoende terughouden van een dier dat aanvalt. Daarom werkt de gemeente bij de uitvoering van deze taak nauw samen met de politie.

Misstanden met (honden)fokkerijen

Voor fokkerijen en veehouderijen gelden landelijke regels. De gemeente verleent in een aantal gevallen omgevingsvergunningen. Hierin neemt de gemeente voorwaarden op voor onder andere het beperken van geur- en/of geluidoverlast. Het stellen van richtlijnen en voorwaarden met betrekking tot dierenwelzijn is niet aan de gemeente, maar aan de Minister. De gemeente is niet bevoegd voorwaarden in de omgevingsvergunning te stellen met betrekking tot dierenwelzijn en daarop te controleren. Wel zullen de medewerkers van de gemeente dit melden als ze bij het toezicht op de naleving van de omgevingsvergunning eventuele misstanden tegenkomen. Afhankelijk van de situatie is dat bij de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID), de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (de Dierenbescherming) of de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (de NVWA).

Bedrijfsmatig gehouden dieren

Dieren en mensen kunnen tegengestelde belangen hebben. Dat geldt met name voor dieren die worden gefokt voor voeding van de mens. Er is landelijke wetgeving met betrekking tot het welzijn van deze dieren. Gaat het om bedrijfsmatig gehouden huisdieren zoals dierspeciaalzaken en dierenpensions, dan gelden de regels van de Wet Dieren en het Besluit houders van dieren voor dierenwelzijn, de vakbekwaamheid en de huisvesting. Buiten activiteiten in de zin van educatie, informatieverstrekking en eventueel signalering hebben wij geen rol op dit terrein.

Hinder van dieren

Het kan voor de omgeving hinderlijk zijn als iemand dieren houdt. Er moet kunnen worden ingegrepen als overlast of schade voor de volksgezondheid dreigt²⁹. In de 'Beleidsregel aanpak woonoverlast gemeente Deventer' is bepaald dat de burgemeester een last onder dwangsom of bestuursdwang kan opleggen, in ieder geval bij ernstige en herhaaldelijke hinder van dieren³⁰.

Gevonden dieren

Het Burgerlijk Wetboek heeft een regeling voor gevonden dieren.³¹ De vinder van een dier kan het dier bij de gemeente in bewaring geven. De gemeente moet vervolgens ten minste twee weken de verzorging van het dier op zich nemen. In de praktijk wordt hieraan meestal vormgegeven door het dier onder te brengen bij een dierenasiel, waarbij de gemeente de kosten voor het verblijf, de voeding en de verzorging betaalt. De burgemeester is bevoegd het dier na twee weken te verkopen of weg te geven. De termijn van twee weken kan worden bekort als de kosten voor de verzorging onevenredig hoog zullen zijn of als er sprake is van een geneeskundige situatie die hier aanleiding toe geeft. Deze regeling geldt alleen voor gevonden dieren. Wanneer de eigenaar het dier niet is verloren, bijvoorbeeld omdat duidelijk is dat het dier slechts voor korte tijd verwijderd is geweest van eigenaar of erf, is er geen sprake van een 'gevonden dier'.

²⁹ Artikel 2:60 van de Algemene plaatselijke verordening Deventer

³⁰ Artikel 2:79 van de Beleidsregel aanpak woonoverlast gemeente Deventer

³¹ Artikel 5:8 BW

3.6 BESCHERMING VAN DIEREN BIJ EVENEMENTEN

Wilde dieren mogen sinds 15 september 2015 niet meer worden gebruikt (of vervoerd voor dit doeleinde) in circussen en bij andere optredens op basis van het Besluit houders van dieren.³² Het natuurlijk gedrag, de gezondheid en het welzijn van wilde dieren in een circus worden te veel aangetast.

Hiermee is de al eerder geuite wens van de meerderheid van de gemeenteraad vastgelegd in een wettelijk verbod. Deze wens bestond eruit dat er geen vergunningen zouden worden afgegeven voor circussen die gebruik maakten van wilde dieren. De behandeling van wilde dieren in het circus laat veelal te wensen over. Tijdens en na het transport worden wilde dieren soms vastgeketend en verblijven ze vaak ook in te kleine kooien. De dieren krijgen te weinig beweging ten opzichte van dieren die vrij buiten kunnen lopen. Bij trainingen wordt soms gebruik gemaakt van angst; de dieren kennen letterlijk 'het klappen van de zweep'. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is dit onwenselijk. Deventer staat bekend als gastvrije stad met vermaak voor iedereen. Gelukkig zijn er genoeg circussen die voor het amusement helemaal geen wilde dieren gebruiken. Het plezier van het publiek is er niet minder om.

Het beleid betreft dus geen totaalverbod op het gebruik van dieren voor circussen of soortgelijke optredens. Huisdieren, paarden, kamelen en diverse andere dieren worden vooralsnog wel toegestaan. Evenementen met deze dieren kunnen echter niet zomaar worden gehouden. De Wet dieren stelt beperkingen aan de mogelijkheden om dieren te gebruiken bij evenementen en wedstrijden. Zo is het verboden om dieren als prijs, beloning of gift uit te reiken, diereengevechten te organiseren of bij een dier onnodig pijn of letsel te veroorzaken of zijn gezondheid of welzijn aan te tasten.³³

Binnen de gemeente is het verboden om zonder vergunning een evenement te organiseren in de breedste zin van het woord.³⁴ De gemeente kan op grond hiervan het organiseren van evenementen met dieren reguleren. Er is een lijst met dieren die bij evenementen wel ingezet kunnen worden. Circussen met deze dieren worden nog wel toegelaten, mits ze voldoen aan de landelijke wetgeving. Circussen kunnen zich, net als andere evenementenorganisatoren, aanmelden voor de evenementenkalender. De behandeling van een aanvraag voor een circus is niet anders dan de behandeling van een aanvraag voor een ander evenement. Daarbij wordt niet gekeken of de organisator een bepaalde status heeft of is aangesloten bij een bond.

De vijf internationaal gedragen vrijheden voor het dierenwelzijnsbeleid (zie onder 2.1 Wet dieren) hanteren wij ook als aandachtspunten bij het vergunnen van eventuele evenementen met dieren. Bij het beoordelen van de aanvraag wordt uiteraard gekeken naar de landelijke wetgeving die de aanwezigheid van wilde (verboden) dieren verbiedt. Op dit moment heeft de gemeente (nog) geen bevoegdheid om evenementen met dieren te verbieden, ondanks het verzoek van de VNG aan minister Schouten³⁵ met de wens van gemeenten om op dit gebied meer bevoegdheden te krijgen. In deze nota nemen wij de aanbeveling van de Dierenbescherming over.³⁶ Wij hanteren een voorkeursbeleid voor evenementen waar geen dieren bij betrokken zijn. Mochten er evenementen georganiseerd worden waar wel dieren bij betrokken, dan kan dit alleen worden toegestaan indien het welzijn van de dieren voldoende gewaarborgd is.

32 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2015-328.html> (Besluit houders van dieren, hoofdstuk 4 paragraaf 2)

33 Artikel 2.13, 2.14 en 2.1 Wet dieren

34 Artikel 25 van de Algemene plaatselijke verordening Deventer

35 www.vng.nl/sites/default/files/2020-09/200908-brfvngmeerbevoegdheden.pdf

36 www.dierenbescherming.nl/userfiles/pdf/GemeentelijkDierenwelzijnsbeleid/NotaAanbevelingenGemeentelijkDierenwelzijnsbeleid2018.pdf

Voor evenementen waar dieren bij betrokken zijn, vragen we vaak vooraf een advies bij de GHOR (Geneeskundige Hulpverlenings Organisatie in de Regio) en/of de GGD. Dit advies nemen we dan mee in de aanvullende voorschriften van de evenementenvergunning ten behoeve van het welzijn van de dieren. Binnen de gemeente Deventer bestaan een aantal evenementen waarbij dieren betrokken zijn, dit zijn onder andere: de Goede Vrijdagmarkt, het Dickens festival, de schimmel bij de Sinterklaasintocht, paardensportevenementen of koetsentochten, dier- en tuinfair met kuikens en konijnen, koeien op een landelijke Campina Open Boerderijdag en de adelaar bij de open dag van Go Ahead Eagles.

Wij nemen minimaal de onderstaande voorschriften op in de evenementenvergunning. Op deze manier beoogt de gemeente het dierenwelzijn zo goed als mogelijk binnen haar bevoegdheden te kunnen waarborgen:

- 1 U dient ervoor te zorgen dat er voldoende water en voer aanwezig is voor de dieren
- 2 De dieren moeten worden begeleid door een persoon die ervaring heeft met het verzorgen en begeleiden van de dieren
- 3 U en de eigenaar/verzorger van de dieren dienen gedurende het evenement toe te zien op het welzijn van de dieren
- 4 Als de dieren onrustig worden of in paniek raken dient het dier te worden gekalmeerd door de eigenaar/verzorger en moet de activiteit worden gestaakt indien de veiligheid van het publiek in gevaar komt. Voor het welzijn van de dieren moet u deze van het terrein laten vertrekken.

Mochten er evenementen georganiseerd worden binnen de gemeente waar dieren bij betrokken zijn, dan wordt dit door de gemeente alleen toegestaan indien het welzijn van de dieren voldoende gewaarborgd is door middel van het opvolgen van de bovenstaande voorschriften.

3.7 VISSERIJ EN JACHT

Sinds mei 2016 is er binnen de gemeente Deventer geen aparte visvergunning van de gemeente nodig om te kunnen vissen.³⁷ De gemeente Deventer heeft haar visrechten van de wateren van de gemeente Deventer namelijk verpacht aan Sportvisserij Oost Nederland.

De VISpas³⁸ vormt samen met de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren de schriftelijke toestemming om ergens te mogen vissen. Vissers zijn verplicht om tijdens het vissen beide documenten bij zich te hebben. Dit kan ook middels een app. De VISpas is tevens bewijs dat je lid bent van een hengelsportvereniging die is aangesloten bij Sportvisserij Nederland. Een lidmaatschap kost gemiddeld circa € 30,- tot € 40,- per jaar. Als je lid bent, heb je het recht om met maximaal twee hengels en alle wettelijke toegestane aassoorten te vissen in alle wateren die vermeld staan in de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren³⁹ en wateren van de eventuele bijgeleverde verenigingslijst.

Jacht is alleen toegestaan onder strikte voorwaarden. Zo is onder andere een jachtakte nodig en lidmaatschap van een wildbeheereenheid is verplicht. Jagen mag alleen op bepaalde dieren en in een bepaalde periode. Alle regels voor de jacht staan in Wet natuurbescherming. De wildbeheereenheid geeft uitvoering aan het door de faunabeheereenheid vastgestelde faunabeheerplan. Wildbeheereenheden geven daarmee invulling aan de bevordering van het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht. De regels hiervoor worden gesteld door de Provincie Overijssel.

³⁷ www.deventer.nl/vissen

³⁸ www.sportvisserijooستنederland.nl/sportvissers/visdocumenten/

³⁹ www.sportvisserijnederland.nl/vispas/lijsten-van-wateren/ Zie P. 189 / 190. Van de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse VISwateren 2019-2020-2021 voor een overzicht van de wateren binnen de gemeente Deventer

3.8 NATUURBEHEER/GROENBELEID

Het groenbeleidsplan van de gemeente Deventer geeft richtlijnen voor de inrichting en het beheer van openbaar groen, inclusief bomen en waterpartijen. We zijn zuinig op de groen/blauwe structuur in onze gemeente. In het bomenbeleidsplan zet de gemeente in op een duurzame bomenstructuur en het behouden hiervan door laanboomverjonging toe te passen.⁴⁰ Bij alle activiteiten op het gebied van het natuurbeheer en het groenbeleid, hebben wij extra zorg voor de naleving van de regelingen voor de bescherming van dier- en plantensoorten.

Verbod oplaten ballonnen

Lange tijd stonden we niet of nauwelijks stil bij de overlast van het oplaten van ballonnen en de gevolgen hiervan voor de natuur en het milieu. De ballonnen en bijbehorende restanten (linten, ijzerdraad, touwtjes, etc.) komen onvermijdelijk op enig moment weer naar beneden en worden dan zwerfvuil. Ballonnen komen na het oplaten ongecontroleerd neer op het aardoppervlak en veroorzaken op de bodem en in het water zwerfafval en schade aan het milieu. Het richt bovendien schade aan bij verschillende dieren, zoals vogels en vissen. Dieren raken erin verstrikt of zien de ballonnen aan voor voedsel en stikken erin. Tot slot vormen ballonnen die met een brandstofbron zijn uitgerust een veiligheidsrisico wegens brandgevaar. In het raadsbesluit van de gemeente Deventer met voorstelnummer 2020-22⁴¹ is besloten dat hierover een artikel zal worden opgenomen in de APV.⁴² Dit artikel is inmiddels toegevoegd aan de APV en houdt een verbod in voor het oplaten van ballonnen.

3.9 WATERBEHEER

De gemeente Deventer is nauw verbonden met water. Water is in vele vormen aanwezig in Deventer en is essentieel voor de dieren die bij/in het water leven. Door nieuw Europees en nationaal waterbeleid⁴³ beschikt de gemeente ook in de toekomst over veilig, schoon en aantrekkelijk water. Het beheersen van het water heeft door de eeuwen de nodige aandacht gekregen. Ook nu is dat nodig. Veilig, schoon en aantrekkelijk water is belangrijk. We werken samen met organisaties die watertaken en -bevoegdheden hebben.⁴⁴

Het deelgebied Uiterwaarden IJssel is onderdeel van Natura 2000. Het omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. De IJssel is een zijtak van de Rijn en loopt van Arnhem tot aan het IJsselmeer. Het landschap is ontstaan in een periode dat de rivier een veel groter deel van de waterafvoer verzorgde en de monding nog een echte delta was. Er zijn grote verschillen in het buitendijkse gebied, verschillen in hoogteligging, afwisseling tussen smalle en brede delen en tussen dichte kleinschalige en grote open delen. De IJssel is een belangrijke schakel in de verbinding met een aantal natuurgebieden. Het maatregelenpakket dat door de Provincie Overijssel is opgesteld, levert een belangrijke bijdrage aan de Natura 2000-doelen van dit gebied. Dit maatregelenpakket is gericht op het beschermen van de hier aanwezige stikstofgevoelige habitattypen en (leefgebieden van) planten- en diersoorten.

40 www.deventer.nl/leven/natuur-groen/groenbeleid-1 (en groenbeleidsplan, ook op deze pagina)

41 www.deventer.nl/besturen/ruimtelijke-plannen/bestemmingsplannen/in-procedure-zijnde-bestemmingsplannen/deventer-stad-en-dorpen-vastgesteld/raadsbesluit-1-juli-2020.pdf

42 Artikel 4:3A Algemene plaatselijke verordening Deventer

43 Waterwet, d.d. 01-01-2021

44 <https://water.deventer.nl/>

3.10 DIERENOVERLAST

Een aantal diersoorten kan in meer of mindere mate overlast veroorzaken. Hieronder geven wij aan op welke wijze wij daar mee omgaan.

Circulus Berkel

Circulus-Berkel is ontstaan uit een fusie van Circulus en Berkel Milieu. Negen gemeenten zijn zowel opdrachtgever als aandeelhouder van het regionale overheidsbedrijf. Deventer is 1 van die deelnemende, opdrachtgevende gemeenten. Het bedrijf is actief in het **afval- en grondstoffenbeheer** én in het **beheer van openbare ruimte**. Denk daarbij aan groenonderhoud en civiele werkzaamheden. Ook speelt het bedrijf een rol in het tegengaan van dierenoverlast. Zij adviseert inwoners bij situaties waarin dierenoverlast een rol speelt (ratten, wespen, hondenpoep, kadavers). Indien er sprake is van dierenoverlast in de openbare ruimte wordt met de gemeente besproken hoe deze overlast kan worden opgelost. Als er sprake is van overlast door ratten op grotere schaal wordt door de gemeente samen met bijvoorbeeld een woningcorporatie gekeken wat hieraan gedaan kan worden. Ook Circulus Berkel wordt daarbij ingeschakeld. De gemeente beoogt bij het bestrijden van dierenoverlast voornamelijk een coördinerende rol te vervullen.

Kadavers

Meldingen van dode dieren komen binnen bij de gemeente en worden vervolgens doorgegeven aan Circulus Berkel die als taak heeft dode dieren/kadavers mee te nemen. De kadavers worden vervolgens opgehaald door een destructiebedrijf. Als er sprake is van kadavers van landbouw langs de weg schakelen we de storingsdienst in.

Ontheffing voor ganzen

De gemeente Deventer beschikt over een ontheffing van de Provincie Overijssel⁴⁵ om eieren van wilde ganzen weg te halen, alsook ganzen (die overlast of gevaar veroorzaken) te verwijderen. Deze ontheffing is geldig tot medio 2025. We zetten deze ontheffing vooral in voor het insmeren van ganzeneieren met olie, in gebieden waar ganzen voor overlast zorgen. Dit zorgt ervoor dat de eieren niet uitkomen en het aantal ganzen en de overlast die daarmee gepaard gaat niet (extreem) toeneemt. Als er een nest aanwezig is, bijvoorbeeld langs een voetpad waardoor veel overlast en/of gevaarlijke situaties ontstaan, proberen we het nest te verwijderen of te verplaatsen naar een plek waar minder overlast ontstaat.

Steenmarters

De steenmarter geeft over het algemeen veel overlast en schade in steden, ook in de gemeente Deventer. We hebben hier verschillende oplossingen voor gevonden. Zo kunnen we preventieve maatregelen nemen om het dier te weren uit gebouwen. Het gaat hierbij om het dichteren van openingen waar de steenmarter doorheen kan of het wegnemen van opstapjes en klimmogelijkheden om zo de toegang tot gebouwen voor de steenmarter te voorkomen. Daarnaast is er de mogelijkheid van ultrasone wering. Hierbij maken we gebruik van een apparaat dat een hoge geluidfrequentie produceert, waardoor de steenmarter op de vlucht slaat. Verder zijn er steenmarterhotels waar we steenmarters kunnen gedogen en beheren, zodat er geen overlast en schade optreedt.⁴⁶

45 <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2020-34046/1/bijlage/exb-2020-34046.pdf>

46 www.deventer.nl/steenmarter

3.11 DE ULEBELT⁴⁷

Al vele jaren is er sprake van samenwerking tussen de gemeente Deventer en Stichting De Ulebelt. Deze samenwerking heeft betrekking op het realiseren van een kinderboerderij en Natuur/Milieu- en duurzaamheidseducatie. De stichting voert deze taken uit op een gemeentelijke locatie en ontvangt hiervoor jaarlijks subsidie.

Tussen de gemeente Deventer en Stichting De Ulebelt is een subsidieovereenkomst gesloten op 17 december 2020. Een van de activiteiten waar deze overeenkomst betrekking op heeft, is de educatie op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Een andere taak is het beheer van de kinderboerderij, de boerderijwinkel en bijbehorende evenementen en activiteiten. Daarnaast is via Dierenasiel de Kuipershoek ook de opvang van konijnen en knaagdieren uitbesteed aan De Ulebelt. Op het terrein lopen verschillende boerderijdieren, zoals paarden, koeien, ezels, schapen en geiten. Er zijn ganzen, eenden, kippen en cavia's en er is een volière. In **bijlage 1** is een uitgebreide activiteitenlijst opgenomen.

Natuur- en milieueducatie

Educatie op het gebied van natuur en milieu is een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden. De afstand tussen natuur en mens wordt steeds groter, waardoor educatie op dit gebied steeds belangrijker wordt. Inwoners van Deventer kunnen bij de Ulebelt terecht voor informatie over het verzorgen van dieren en advies en inspiratie op het gebied van verduurzaming (hoe pak ik dit binnens- en buitenshuis aan).

In samenwerking met tachtig procent van de basisscholen uit Deventer wordt educatie op het gebied van natuur en milieu verzorgd. (Met een waardering van de scholen van een 8+). Deze educatie wordt op verschillende gebieden en niveaus gegeven afhankelijk van de leeftijd van de leerlingen:

- De jongsten komen om in aanraking te komen met dieren; bekijken, aaien en voeren
- De volgende groep verzorgt dieren
- De groep daarna leert over de relatie tussen dieren op de boerderij en het eten in de supermarkt.
- De oudste leerlingen onderzoeken het dierenwelzijn van de dieren op de boerderij.

Voorafgaand aan het bezoeken worden lespakketten uitgereikt, zodat de bezoekers goed voorbereid zijn. Er wordt onder andere aandacht besteed aan het vraagstuk 'waar komt mijn eten vandaan?' (de kringloop tussen dieren en moestuin).

Naast deze mogelijkheid voor de leerlingen om in aanraking te komen met de natuur en dieren, is het ook altijd mogelijk voor leerlingen om buiten school om vrijwilligerswerk te verrichten op het terrein. Ook hierdoor leren leerlingen meer over natuur en milieu. De speelfaciliteiten op het terrein zijn tevens educatief ingericht om kinderen zo spelenderwijs te laten leren.

Daarnaast faciliteert De Ulebelt educatie door andere organisaties op het gebied van natuur en milieu, door haar locatie beschikbaar te stellen. Ze neemt hierin vaak het initiatief door organisaties die gespecialiseerd zijn in een bepaald onderwerp uit te nodigen om hierover voorlichting te geven.

Opvang van konijnen en knaagdieren

Onder knaagdieren worden voornamelijk de volgende dieren verstaan:

- cavia's
- hamsters
- ratten
- muizen.

⁴⁷ Deze informatie is gebaseerd op een interview met Frances Prins (de directeur van de Ulebelt) en Christel Jansen (beheerder van de locatie)

De taak om konijnen en knaagdieren op te vangen wordt op 3 verschillende manieren uitgevoerd:

- Knaagdieren en konijnen die worden aangemeld bij Dierenasiel de Kuipershoek worden door de dierenambulance gebracht en krijgen daar een onderkomen
- Inwoners die hun knaagdieren of konijnen willen weg doen, kunnen deze tegen betaling onderbrengen, waarna een nieuw onderkomen wordt gezocht voor deze dieren
- Inwoners die op vakantie gaan kunnen hun konijnen en knaagdieren tijdelijk onderbrengen, tegen een redelijke vergoeding.

Daarbij krijgen mensen informatie over de dieren mee als deze een dier komen adopteren om zo het welzijn van deze dieren te bevorderen. Ook is er een zogenaamde datingsite voor konijnen. Jaarlijks worden circa 75-100 knaagdieren en konijnen opgevangen en circa 25-30 logeedieren ondergebracht.

Vrijwilligers

Er is een grote mate van vrijwilligersparticipatie. Er zijn ruim 100 vrijwilligers die helpen bij verschillende werkzaamheden.

Samenwerking met de gemeente

Er is sprake van samenwerking op verschillende fronten met de gemeente. De Ulebelt komt met ideeën die de gemeente kan gebruiken om problemen duurzaam en efficiënt op te lossen en hier maken we ook in toenemende mate gebruik van.

4 Samenvatting

In deze nota hebben we gezien dat de gemeente Deventer op verschillende gebieden actief bezig is met dierenwelzijn. We hebben stilgestaan bij de beleidsvelden die dierenwelzijn in het bijzonder raken. Dierenwelzijn vinden we belangrijk. Daarom is er in het coalitieakkoord 2018 - 2022 opgenomen dat we hiertoe beleid ontwikkelen. Ook hebben vragen die de afgelopen jaren door de raad zijn gesteld, bijgedragen om gemeentelijke beleidsregels op te stellen voor het welzijn van dieren, waaronder de vragen met betrekking tot het inzetten van dieren bij evenementen. Deze nota bevat informatie over stand van zaken met betrekking tot het beleid rondom dierenwelzijn binnen de gemeente Deventer.

In hoofdstuk 2 hebben we de wetgeving besproken die relevant is voor de gemeente op het gebied van dierenwelzijn en hebben we gekeken naar welke verplichtingen hieruit voortvloeien voor ons. In hoofdstuk 3 hebben we het dierenwelzijn binnen de gemeente besproken. In onderstaande alinea's staat een beknopte weergave van de zaken die we doen op het gebied van dierenwelzijn.

Op het gebied van ecologie voeren we onder andere actief bermbeheer uit en monitoren we de aanwezigheid van flora en fauna. Daarnaast winnen we advies in vanuit de Adviesraad Natuur- en Milieu. Bij nieuwe bouwprojecten adviseert de stadsecoloog over compenserende maatregelen voor flora en fauna, indien gewenst of nodig. Ook werken we met zogenaamde natuurambassadeurs. Deze natuurambassadeurs zijn dieren waarvoor we extra maatregelen treffen. Dit zijn bijvoorbeeld de das, de gierzwaluw en de huismus.

De wettelijke taak voor de opvang van zwerfdieren besteden we uit aan Dierenasiel de Kuipershoek. Dierenasiel de Kuipershoek zet ook de dierenambulance in als er bijvoorbeeld een melding is van een gewond, aangereden, zwervend of ziek dier. Inwoners kunnen de ambulance via een apart noodnummer bereiken.

In de APV van de gemeente Deventer is opgenomen hoe omgegaan dient te worden met loslopende honden of gevaarlijke honden en hoe omgegaan dient te worden met gevonden dieren en hinder van dieren.

Sinds 2015 is het verboden om wilde dieren te gebruiken in circussen en bij andere optredens. Ook is het verboden om dieren als prijs of beloning uit te reiken of dierengevechten te organiseren. In deze nota hebben we besloten de aanbeveling van de Dierenbescherming over het voorkeursbeleid voor evenementen met dieren over te nemen. Mochten er evenementen georganiseerd worden waar wel dieren bij betrokken zijn, dan kan dit alleen worden toegestaan indien het welzijn van de dieren voldoende gewaarborgd is.

De visrechten van de gemeente Deventer zijn verpacht aan Sportvisserij Oost Nederland. Vissers moeten een zogenaamde VISpas aanschaffen om te mogen vissen. Jacht is alleen toegestaan onder strikte voorwaarden. Zo is onder andere een jachtakte nodig en lidmaatschap van de wildbeheereenheid is verplicht. Jagen mag alleen op bepaalde dieren en in een bepaalde periode.

Ons groenbeleidsplan geeft richtlijnen voor de inrichting en het beheer van openbaar groen, inclusief bomen en waterpartijen. In het bomenbeleidsplan zet de gemeente in op een duurzame bomenstructuur en het behouden hiervan door laanboomverjonging toe te passen. Daarnaast zijn in de APV regels opgenomen over het gebruik van ballonnen.

Wij zijn als gemeente nauw verbonden met water. We hebben verschillende watertaken en bevoegdheden uitbesteed zodat het water veilig, schoon en aantrekkelijk blijft.

Meldingen van dierenoverlast worden opgepakt door onder andere Circulus Berkel. Een voorbeeld van een dier dat overlast veroorzaakt is de gans. Ook steenmarters zorgen voor overlast.

Tot slot verzorgt Stichting De Ulebelt binnen de gemeente Deventer de educatie op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Daarnaast beheert ze de kinderboerderij en de boerderijwinkel. Ze organiseert bijbehorende evenementen en activiteiten. Ook vangt De Ulebelt konijnen en knaagdieren op.

We constateren dat het beleidsterrein dierenwelzijn veelomvattend is en vertakt zit in tal van andere beleidsterreinen. Denk bijvoorbeeld aan natuur- en milieueducatie, wijkboerderijen, ecologie, beheer openbare ruimte / groenbeheer, onderwijs, zorg en welzijn, veiligheid en handhaving, vergunningen en juridische zaken en omgevingsvisie. Wij vinden een goede samenhang hierbij belangrijk. Niet alleen voor de interne afstemming, maar ook voor relaties met de partners in de stad.

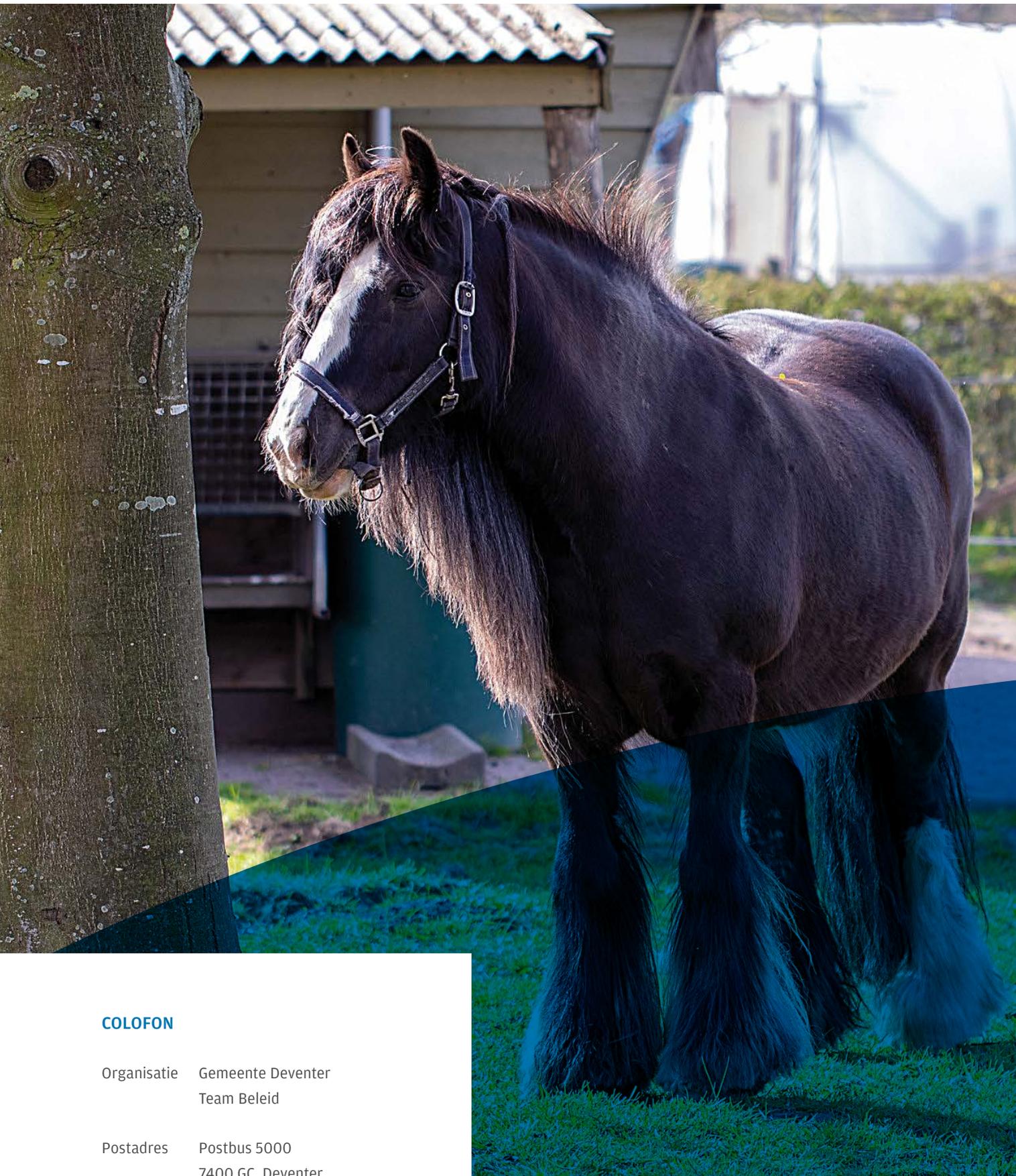
Bijlage 1

Activiteiten lijst van Stichting De Ulebelt

- Dieren mogen bij ons oud worden
- Op het terrein streven we een grote biodiversiteit na
- We kijken naar manieren om de eikenprocessierups op een natuurlijke manier te bestrijden
- We dragen zorg voor diervriendelijke huisvesting
- We geven publiek uitleg en advies over het diervriendelijk houden van dieren
- We leggen op het terrein takkenrillen aan voor zoogdieren en amfibieën
- We vangen konijnen op. Denk aan afstandsdieren en zwervende dieren, maar ook aan vakantieopvang.

Daarnaast geven we voorlichting:

- We verzorgen imkerlessen voor basisscholen
- We verzorgen boerderijlessen
- We geven lessen over dierenwelzijn op basisscholen
- We hebben een vlinder-/insectentuin
- We doen aan biologische bedrijfsvoering
- Dieren worden zo gehouden dat zij hun natuurlijke gedrag laten zien
- We werken mee in projecten zoals het bijen LMT, groene daken, ruimte voor de rivier
- We verzorgen imkerkursussen voor volwassenen
- We zijn een platform en uitvalbasis voor de imkervereniging, IVN en de Vogelwerkgroep.

COLOFON

Organisatie Gemeente Deventer
Team Beleid

Postadres Postbus 5000
7400 GC Deventer

www.deventer.nl

PRODUCTIE

Communicatie gemeente Deventer
Vormgeving AMGdesign Deventer

Datum juni 2021